

FRITIDSLIV FOR UNGE MED SÆRLIGE BEHOV

V/ Nadja Rahr:

Lærer i Dagskolen på Helsingør Ungdomsskole.

Inklusionsvejleder og udgående ressourceperson for Ungdomsskolens Kompetencecenter.

HVAD ER SÆRLIGE BEHOV?

- Generelle indlæringsvanskeligheder
- Fysiske handicap
- Div. diagnoser: ADHD og Autisme
- Sociale og emotionelle vanskeligheder

GENERELLE INDLÆRINGSVANSKELIGHEDER

- Den kognitive funktion = tænkning
- Konkret tænkende frem for abstrakt
- Arbejdshukommelse og koncentration
- Sprogligt eller matematisk/logisk udfordret
- Instruktioner

FYSISKE HANDICAP

- Hørelse
- Syn
- Fysisk funktionsnedsættelse
- Div. kroniske sygdomme: Astma, epilepsi, diabetes

DIVERSE DIAGNOSER

ADHD: Attention-Deficit Hyperactivity Disorder
Forstyrrelse af opmærksomhed, aktivitet og impulsivitet.

Autisme: Udviklingsforstyrrelse
Rammer særligt udviklingen af gensidig social interaktion, sprog og kommunikation.
Tendens til at opføre sig stereotyp og repeterende.

Andre diagnoser: Angst, Tourettes syndrom, OCD, særlig sensitiv, osv.

SOCIALE OG EMOTIONELLE VANSKELIGHEDER

Tilbagetrukket og indadvendt

Kravafvigende

Udadreagerende, aggressiv og truende

Manglende opmærksomhed og koncentration

Spiseforstyrrelse og selvskade

Eget misbrug af hash, alkohol, stoffer

Vilkår, der kan ligge til grund for disse vanskeligheder:

Arbejdsløshed, mange flytninger, skiftende papforældre, voldsomme skilsmisser.

Forældres misbrug, psykisk sygdom eller kritisk sygdom/død.

Sexuelle og voldelige overgreb.

Forældres kriminalitet/fængsel.

HVILKE PÆDAGOGISKE GREB KAN VI GØRE BRUG AF, SÅ VI STØTTER BØRN OG UNGE MED SÆRLIGE BEHOV UDEN AT TAGE NOGET FRA ALLE DE VELFUNDERENDE BØRN OG UNGE?

AKTIVITETEN

Tydelig struktur:

Fortæl, hvad der skal ske.

Visuelt understøttet:

I billeder eller fysisk.

Gentagelser og individuelle forklaringer.

Særlige hensyn

Differentiering af sværhedsgrader/aktiviteter.

RELATIONEN ER DEN VOKSNES ANSVAR

Den voksne har og tager ansvaret for aktiviteten og trygheden i fællesskabet!

Konkrete anvisninger frem for moralsk fordømmelse.

"Gør sådan her!" vs "Opfør dig ordentligt!"

Sårbarhed: Utryghed kan aktivere tidligere negative oplevelser.

(Mobning, nederlag, lavt selvværd, angst)

Humor tilpasses elevens abstraktionsniveau:

Den unge skal altid kunne se eller mærke det sjove positivt.

Ironi eller sarkasme: Meget svært at forstå, hvis man er konkret tænkende. Sig, hvad du mener.

Både ris og ros!

DAGENS GÆSTER

- Helle Hamann Thygesen
Søn på 11 år med Aspergers Syndrom.
- Lisbet Jørgensen
Lærer i specialklasse på Ungdomsskolen.
Formand for Bedre Psykiatri, Helsingør.
Voksen søn med skizofreni.

SAMTALE I GRUPPER

1. Hvad har I særligt bidt mærke i ved dagens oplæg om unge med særlige behov?
2. Er der noget, I genkender fra jeres egen praksis med unges fritidsliv?
3. Er der noget, I får lyst til at gøre anderledes, gøre mere af eller prøve af i jeres egen praksis?
4. Er der noget, I gerne vil vide mere om?
Formuler spørgsmål til gæster, oplægsholder eller andre ved netværksmødet.
5. Er der noget, I gerne vil tilføje eller perspektiver, I gerne vil brede ud i forhold til unge med særlige behovs muligheder i det almene fritidsliv?

VI SES I FRITIDEN!